

Bilaga 3:

Vad Hosianna-åsnan lät oss följa med och se

Predikan i mässan på Palmsöndagen 2026 i Östervåla kyrka vid prostvisitationen i Östervåla Harbo pastorat den 24, 25, 29 mars 2026.

Lukasserien; Luk 19:28-40. Kontraktspastor B-K Ekstrand.

-Tror du att vi kommer fram i tid?

Jag och stiftsadjunkt Matilda sitter i bilen på väg hit till Östervåla. Det är tidigt och en lätt stress väller fram i kroppen. -Tänk om tiden i Uppsala (vi åkte från Uppsala) inte är synkad med konfaläger-morgon-väckningstiden på Aspås och med sommartiden i Harbo! Tänk om de var ute i så god tid med att ställa om urverket i klockan i kyrktornet i Östervåla den här veckan att klockans visare visar på eftermiddag när vi kommer fram! -Tänk om Jesus har hunnit rida vidare så att vi inte ens får se skymten av vare sig honom eller av åsnans svans! -Tänk om påsken redan är över och det är alldeles tomt på folk när vi kommer fram till Östervåla och Harbo pastorat!

Vi kände oss som de två lärjungarna vi hörde evangelisten Lukas berätta om i evangeliet. De två som blev ivägskickade att hämta Hosiannaåsnan till Jesus. Åsnan som skulle bära Jesus dit där han behövdes allra, allra mest. Så att Jesus skulle kunna ta sig in med ljus in i det allra mörkaste mörkret.

Det var som Jesus hade sagt till oss, och det lät nästan som det evangelisten Lukas berättar. Jesus hade sagt: -Åk dit, ni två, till byarna där borta! Östervåla och Harbo. Jag vill visa er nåt. Där ska ni hitta en åsna, en sån som jag behöver för att kunna ta mig fram till folk som behöver mig. Tänk på berättelsen om när jag behövde en åsna för att ta mig till påskfesten i Jerusalem. Ni ska få se och känna igen att det som händer i Östervåla-Harbo pastorat är som det som hände den där påsken, ni vet ju vad som hände då... när jag kämpade in i döden för människorna, för att ta dom igenom – ge liv.

Ivriga gav vi oss iväg – hit. -Vad skulle vi få se? Vilka, av palmsöndagens, dymmelsöndagens, skärtorsdagens, långfredagens, påsknattens, påskdagens alla människor och händelser skulle vi få vara med om och känna igen? Det skulle ha blivit förfärligt om vi tagit fel på tiden och kommit för sent! Vi skulle inte bara, som vi fick höra om på gubbdagiset i Harbo i tisdags, bli utsatta för samma sak som den kyrkoherde på 1700-talet som ständigt var försenad till söndagens mässa, och när det var prostvisitation fick en rejäl tillrättavisning med medföljande uppmaning om att ett nåt slags solur borde ordnas så att församling och präst skulle ha en gemensam, synkad, tid. Nej, om vi hade missat tiden hade vi missat er och det ni berättar – genom ert liv, era ord, era beslut och era handlingar – om vem Kristus är. Alltså: om hur den åsnan är beskaffad som är den som bär Kristus alldeles på riktigt till människorna idag. Hosianna-åsnan.

Hosianna-åsnan tog oss, några dar i förväg, med genom stilla veckan och påsken. Visar att det som hände då gäller vår verklighet, våra liv, vårt nu. Nu, som är:

Palmsöndag

Kristus är här och det är därför som barn, unga, stora, små, ett folkvimmel är här med sång, viljan, glädjen, att bokstavligt och bildligt hämta, snarare vara, åsnan till honom. Hosianna-åsnan, ni, tog oss med in i:

Stilla veckans inledning

Vi mötte det som kan representeras av Bibelberättelsen om kvinnan med balsamflaskan. Hon

använde det mest dyrbara hon har och smörjer Jesus fötter. En kärlekshandling utan prislapp. En bild för den kärlek Jesus ger.

-Oansvarigt! Tycker några!

-Man borde väl inte göra sånt, till en sån som han! Tycker några.

-I stället så kunde man ha använt pengarna till nåt vettigare, till nån som kvalificerat sig för hjälpen/omsorgen. Tycker några.

-Låt henne och hennes kärlekshandling vara i fred, säger Jesus. Det hon gör handlar om nåd och om människovärde.

Doften från den här sortens dyrbara balsamen känns i Östervåla och Harbo. Den är dyrbar för att den används generöst där den väl behövs.

Diakoni, står det på etiketten till balsamflaskan. Det finns alltid en risk att diakoni blir en sorts verksamhet i raden av annat som ska göras. Liksom Gudstjänst, undervisning och mission – församlingens grundläggande uppgift – blir verksamheter som ska genomföras som om de var fristående arbetsuppgifter som ska utföras och sen är det bra med det. Då missar man att Gudstjänst, Undervisning, Diakoni och Mission doftar. De tar särskild form emellanåt: projekt, insamlingar, konfirmandlektioner, besök, sopptallrikar, gudstjänster, konserter... Men livet som bärs genom allt detta som utförs är just ett liv, en doft av nåd, en doft av balsam. Solrosen, Varukassen, Gubbdagis, Fruntimmersfika, Torsdagsträff, Familjecentralen... Det dyrbara är den doft som känns i alla de här verksamheterna. Det är en doft av nåd.

Dymmelonsdag

Hosiannaåsnan tar oss vidare till Dymmelonsdagen. Onsdagen som fått sitt namn av att kyrkklockornas klang tystnar, klockkläpparna lindas, symboliken för hur Jesus vännar, hans lärjungar, tystnar när dramat tättnar. -Vem vågar och orkar stå upp för det och den man tror på när det mörknar och hotar en själv?

Där den dyrbara doften av nåd känns och är finns också en oro: tänk om det tystnar, tänk om förutsättningarna blir oväntat svåra, åtagandet för stort så att det vackra, nåderika, kärleksfulla stannar. För att det måste eller för att modet försvinner eller orken inte räcker. I ett pastorat med stort liv och mycket verksamhet finns, och behöver också på ett förnuftigt sätt, oron finnas så att allt inte tas för givet. -Hur kan hållbarhet byggas och formas så att människors, lärjungars, kraft räcker och klokskap, kunskap och mod får utrymme att utvecklas så att verksamhet kan fortsätta över lång tid, längre än vad enskilda personer kan se och att på så sätt doften av nådens barmhärtiga balsam har förutsättningarna att förverkligas över tid?

Skärtorsdag

Ett återkommande ord som hosianna-åsnan har talat med oss med under visitationen är ordet ”bord”. Vid runda bordet slår sig den ner som vill en pratstund när Varukassen gjorts i ordning, vid borden fikar Funkis-cafeet och vid bordet dukas sopptallrikar, vid borden på Aspås äts mat på konfaläger. Borden är många och de som samlas runt de olika borden är många. Ett av borden är Altarbordet, hosiannaåsnan tar med oss till skärtorsdagens bord. Precis som vid den sista måltiden Jesus åt med sina vännar medan han var tillsammans med dem på jorden låter han också i Östervåla och Harbo och på Aspås människor som du och jag vara med och bli värdar för hans måltid. Kyrkvärdar, präster, ungdomar, kyrkbänksfirare...

-Vi kunde väl bli flera i gudstjänst och mässa, skriver ni i FIN. -Jag hör vad ni säger, säger Kristus. Men, så kom då! Låt er bli hemma vid mitt bord! Jag väntar på er där, det vet ni! Ni har upptäckt något av det där, att jag, som är den jag är, låter dig vara den du är när jag bjuder in dig till måltid, särskilt vid Q-mässan och vid klockan-18-mässan i Östervåla. Låt det där

”självklara” ni har i era diakonala sammanhang bli lika självklart i mässan! NI har jobbat hårt, lärt er nytt och tänkt strategiskt och modigt inom diakonin – nu är det som om det ”bara är” och ni ”bara är såna”. Så är det med mässan också. Bara gör! Börja, fortsätt, ”ta med dig själv”, Och Kristus tillägger: vid altarbordet är det dessutom jag som är värd, den som gör’et, så t om prästerna kan gå dit, göra det de ska förstås, men ändock bara vara. Ge klockan 18 en särskild chans – och fortsätt, bara fortsätt!

Så följde vi med hosiannaåsnan till skärtorsdagskvällen. Då går Jesus ut i trädgården Getsemane, på bergsslutningen. För att be, för att helst slippa det nästan ö som ligger framför. För att be, att det trots allt ska vara guds vilja som ska ske. -Kom ihåg Getsemane, att också Jesus behöver be om mod att göra det han måste, om att se vad som är det rätta i de riktigt svåra valsituationerna. Ekonomisk prioritering. Val som berör många människor. Ni har stor verksamhet och stora åtaganden. Ekonomiska värden, värden som är större än att de kan mätas i pengar. Kom ihåg att Jesus inte tar bara några minuter till eftertanke, kom ihåg att han går in i en hel natt innan han är redo. Kom ihåg att be – också inför besluten för de stora frågorna, om fastigheter, bolag, och budget!

Och kom ihåg att det kan hända att lärjungar somnar i såna svåra lägen. Det är svårt att orka, uthållighet kräver mycket. Särskilt i krävande lägen. Det är mänskligt att, likt lärjungarna som var med Jesus i Getsemane, somna emellanåt. Men det behöver också finnas bergsslutningar dit medarbetare, anställda och volontärer, kan dra sig undan och vila emellanåt. Att, precis som Jesus själv gjorde det, för att vara för sig själva en stund – det behövs för att tjänsten som ska göras ska blir bra, men det är också en del i själva tjänsten!

Till Långfredagen

tar oss sedan Hosiannaåsnan och det kan kännas som en självmotsägelse. Hosianna är väl glädje och förhoppning – hur går det ihop med Långfredagens kors, död och begravning? -Det vill jag berätta för er, säger vår Hosiannaåsna. Som exempel: På kyrkogårdarna och vid begravningsgudstjänsterna finns människor att tala med. En vaktmästare som har tid – för så måste det vara för en kyrkvaktmästare. Det är både diakoni och mission på en gång. Det blir hosianna. En som svarar i telefon eller på mejl om hur man bokar en begravning som känner församlingarna och har tiden att lyssna och prata en stund. Det är både diakoni och mission på en gång. Det blir hosianna. -Ta vara på, fortsätt ta vara på och fortsätt och lägg märke till, benämn, de olika uppgifterna som utförs och som kanske inte förstör betraktas som diakoni och mission, gudstjänst och undervisning men som är precis det. Många gånger händer det tillsammans med de konkreta sysslorna de ofta är knutna till: en gräsklippning på kyrkogården eller ett telefonsamtal till expeditionen! Lägg märke till de möten som ger hosianna-moment i vardag och i långfredag!

Så blir det Påskafton/natt och Påskdag

Vid påsknattens övergång till påskdag får mig hosianna-åsnan att komma ihåg det ni sagt om söndagsångest. Ja, inte att påskdagen, den ursprungliga anledningen till att vi har söndagen som vår gudstjänst dag, skulle ge en söndagsångest. Utan att lyfta fram att flera sagt under visitationen att det där med söndagsångest, alltså att det skulle vara ångestfyllt att veta att man ska gå till jobbet dagen efter”, det är inte det man oftast känner en söndagskväll i Österåvla-Harbo. Det är gott att höra. Och samtidigt: Den goda stämningen är resultat av ett arbete som alltid behöver upprätthållas för att hållas vid gott liv. Det goda som uppstår är en gåva, men det föregås av hårt arbete och ibland uppstår det ur död. Precis som Jesu uppståndelseliv. Ni lever i hans uppståndelseliv. Det är på riktigt. Vandringar, sänger med små och större, samtal och gemenskap runt bord, konfaläger och Q-utbildningar vittnar om det. Förtroendevaldas engagemang och volontärers arbete är förutsättningar för att detta liv ska kunna ta form och bli synligt. Bli på riktigt!

Hosianna-åsnan har tagit oss med på en vandring från palmsöndag till påskdag. I vimlet av människor på palmsöndagen händer allt detta. Precis som att församlingen, Kyrkan, Kristus-livet, händer i den vanliga, verkliga, komplexa verklighet vi alla delar. Vägen till korset och till uppståndelsen går genom det vanliga – där blir Kristus på riktigt. Men, Kristus behöver sin hosianna-åsna för att komma dit och vara där. Kom ihåg att det är du och jag som är hans hosianna-åsna! Kom ihåg att åsnan är fantastiskt när den får vara den åsna den är tänkt att vara. Kom också ihåg att en åsna, också en Hosianna-åsna, endast har 4 ben – inte 8 eller 10, hur gärna hon än vill, och att benen behöver sträcka ut sig i gräset ibland. Och ibland behöver åsnan be om hjälp för sitt uppdrag, för det är inget enkelt uppdrag att vara en hosianna-åsna, ibland behöver åsnan räckas en hjälpande hov av någon av de andra hosianna-åsnorna i hosianna-kyrkans många församlingar.

Avslutningsvis:

Vi kom i tid till Östervåla Harbo församlingar! Visarna på urtavlan i kyrktornets klocka här i Östervåla visade alldeles rätt. Nu blir det snart påsk på riktigt, och det blir Annandag påsk. Ni får göra som de första av Jesu lärjungar gjorde då: Samtala med varandra om det som hänt, under årets stilla vecka och påsk och vad visitationen har inneburit. -Var känner ni igen Kristus i allt detta? – Var går vägen som Kristus tar med er på vidare?

Tre samtalspunkter, uppföljningspunkter, kommer jag att skicka med, jag nämner dem nu, de blir tydligare formulerade i visitationsprotokollet.

Att arbeta med att göra strukturer och modeller som ger hållbarhet över tid i framför allt det diakonala arbetet och levnadssättet.

Att arbeta med och göra och formulera en värdering av de värden ni har i verksamhet och liv som är näst intill omistliga, men som inte enkelt låter sig beskrivas av ord om kostnader och intäkter i kronor.

Att arbeta med och att fira kl 18-mässan på söndagarna i visionen om ett gudstjänstliv som ”bara självklart” lever - eftersom Kristus redan är här och ni har upptäckt honom och känner igen honom där.

Jag vill avsluta med ett varmt tack till er i Östervåla och Harbo pastorat för det som ni, Hosianna-åsnan, har låtit oss se. Jag vill önska er Guds välsignelse i ert liv i församling. Låt påsken dra er in ännu en gång i uppståndelse-livet. Kristus går före er och visar er vägen!